Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 17ης Μαρτίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Επείγουσα προδικαστική διαδικασία — Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 — Κριτήρια και μηχανισμοί για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας — Άρθρο 3, παράγραφος 3 — Δυνατότητα των κρατών μελών να προωθούν αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα — Άρθρο 18 — Υποχρεώσεις του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας όταν αναλαμβάνει εκ νέου τον αιτούντα — Οδηγία 2013/32/ΕΕ — Κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας — Εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας»

Στην υπόθεση C-695/15 PPU,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Δεκεμβρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Shiraz Baig Mirza

κατά

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, K. Λυκούργο, E. Juhász, C. Vajda (εισηγητή) και K. Jürimäe, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: I. Illéssy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Φεβρουαρίου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο S. B. Mirza, εκπροσωπούμενος από τους R. Miskolczi, B. Pohárnok, T. Fazekas και G. Győző, ügyvédek,

— η Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, εκπροσωπούμενη από τον Á. Szép,

— η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Z. Fehér και G. Koós,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller και T. Henze,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. de Ree,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τη M. Κόντου-Durande και τον A. Tokár,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 8ης Μαρτίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 3, παράγραφος 3, και 18, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του S. B. Mirza και της Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (υπηρεσίας αλλοδαπών και ιθαγένειας, στο εξής: υπηρεσία αλλοδαπών) σχετικά με την απόφαση της τελευταίας, αφενός, να απορρίψει ως απαράδεκτη την αίτηση διεθνούς προστασίας του S. B. Mirza και, αφετέρου, να τον απομακρύνει από την Ουγγαρία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ

3 Κατά την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ:

«Η οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας [(ΕΕ L 180, σ. 60)] θα πρέπει να εφαρμόζεται επιπλέον και με την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με τις διαδικαστικές εγγυήσεις που διέπονται βάσει του παρόντος κανονισμού, με τους περιορισμούς της εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.»

4 Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού ορίζει το αντικείμενό του ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (εφεξής: υπεύθυνο κράτος μέλος).”

5 Το άρθρο 3 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας», έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα στο έδαφος οποιουδήποτε από αυτά, συμπεριλαμβανομένων των συνόρων ή των ζωνών διέλευσης. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ.

2. Εάν δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί το υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης είναι το πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας.

Όταν είναι αδύνατη η μεταφορά αιτούντος στο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί πρωτίστως ως υπεύθυνο, εξαιτίας βάσιμων λόγων που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν συστημικές ελλείψεις στη διαδικασία ασύλου και στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων στο εν λόγω κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το προσδιορίζον κράτος μέλος εξακολουθεί να εξετάζει τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ, ώστε να διαπιστώσει αν άλλο κράτος μέλος μπορεί να προσδιοριστεί ως υπεύθυνο.

Όταν η μεταφορά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, βάσει της παρούσας παραγράφου, σε κάποιο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί σύμφωνα με τα κριτήρια του κεφαλαίου ΙΙΙ ή στο πρώτο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, το προσδιορίζον κράτος μέλος καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος.

3. Έκαστο κράτος μέλος διατηρεί το δικαίωμα να προωθεί τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα, σύμφωνα με τους κανόνες και τις εγγυήσεις που θεσπίζονται στην οδηγία [2013/32].»

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, που επιγράφεται «Ιεράρχηση των κριτηρίων», προβλέπει τα εξής:

«Ο προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται βάσει της κατάστασης που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε ένα κράτος μέλος.»

7 Κατά το άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υποχρεώσεις του υπεύθυνου κράτους μέλους»:

«1. Το υπεύθυνο κράτος μέλος δυνάμει του παρόντος κανονισμού υποχρεούται:

[...]

γ) να αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 23, 24, 25 και 29, υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα ο οποίος ανακάλεσε την υπό εξέταση αίτησή του και έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος ή ο οποίος ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους χωρίς τίτλο διαμονής,

[...]

2. [...]

Στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1, στοιχείο γ', όταν το υπεύθυνο κράτος μέλος είχε διακόψει την εξέταση αίτησης μετά από ανάκλησή της από τον αιτούντα πριν από τη λήψη απόφασης επί της ουσίας [σε πρώτο βαθμό], το εν λόγω κράτος μέλος εξασφαλίζει

ότι ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής του ή να υποβάλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία δεν θα αντιμετωπισθεί ως μεταγενέστερη αίτηση, όπως προβλέπεται στην οδηγία [2013/32]. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ολοκληρώνεται η εξέταση της αίτησης.

[...]»

8 Το άρθρο 26, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Κοινοποίηση της απόφασης μεταφοράς», προβλέπει τα εξής:

«Όταν το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα δέχεται την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος ή άλλου προσώπου όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′ ή δ′, το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα κοινοποιεί στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο την απόφαση για τη μεταφορά του προς το υπεύθυνο κράτος μέλος και, κατά περίπτωση, για την απόφαση περί μη εξέτασης της αίτησής του για διεθνή προστασία. Εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εκπροσωπείται από νομικό ή άλλο σύμβουλο, τα κράτη μέλη δύνανται να επιλέξουν να κοινοποιήσουν σε εκείνον την απόφαση και όχι στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο και, κατά περίπτωση, να ανακοινώσουν την απόφαση στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.»

9 Το άρθρο 27, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Προσφυγές», ορίζει τα εξής:

«Ο αιτών ή άλλο πρόσωπο όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο γ′ ή δ′, έχει το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής, με τη μορφή ένδικου [βοηθήματος] ή επανεξέτασης, ενώπιον δικαστηρίου, τόσο για τα πραγματικά όσο και για τα νομικά στοιχεία, κατά [της] απόφασης μεταφοράς.»

Η οδηγία 2013/32

10 Το άρθρο 28, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2013/32, με τίτλο «Διαδικασία σε περίπτωση σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης ή υπαναχώρησης από αυτήν», ορίζει τα εξής:

«1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να σταματήσει την εξέταση είτε, σε περίπτωση που η αποφαινόμενη αρχή θεωρήσει την αίτηση ως αβάσιμη αφού την εξετάσει επαρκώς επί της ουσίας σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 237, σ. 9)], να απορρίψει την αίτηση.

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτησή του για άσυλο ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι:

[...]

β) διέφυγε ή αναχώρησε χωρίς άδεια από το μέρος όπου ζούσε ή ευρισκόταν υπό κράτηση, χωρίς να έρθει σε επαφή με την αρμόδια αρχή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ή δεν εκπλήρωσε εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας, εκτός εάν αποδείξει ότι αυτό οφειλόταν σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του.

Για τον σκοπό της εφαρμογής των προκειμένων διατάξεων, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να ορίσουν χρονικά όρια ή κατευθυντήριες γραμμές.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών που αναφέρεται και πάλι στην αρμόδια αρχή μετά τη λήψη απόφασης να σταματήσει η εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου να δικαιούται να ζητήσει την επανεξέταση της υπόθεσής του ή να υποβάλλει νέα αίτηση η οποία δεν υπόκειται στη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 40 και 41.

[…]

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει.»

11 Το άρθρο 33 της οδηγίας 2013/32, με τίτλο «Περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων», ορίζει τα εξής:

«1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ], τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία σύμφωνα με την οδηγία [2011/95] όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν:

[...]

γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 38·

[...]».

12 Το άρθρο 38 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών», ορίζει, στις παραγράφους του 2 και 5:

«2. Η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας υπόκειται στους κανόνες του εθνικού δικαίου, περιλαμβανομένων:

α) των κανόνων που απαιτούν σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος και της οικείας τρίτης χώρας, βάσει της οποίας θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα να μεταβεί στη συγκεκριμένη χώρα·

β) των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να κρίνουν ότι η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί σε συγκεκριμένη χώρα ή συγκεκριμένο αιτούντα. Η μεθοδολογία αυτή μπορεί π.χ. να περιλαμβάνει μια εξέταση του ασφαλούς χαρακτήρα της χώρας για συγκεκριμένο αιτούντα και/ή τον εθνικό χαρακτηρισμό των χωρών που θεωρούνται ως γενικά ασφαλείς·

γ) των κανόνων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο οι οποίοι επιτρέπουν να εξετάζεται χωριστά κατά πόσον η οικεία τρίτη χώρα είναι ασφαλής για συγκεκριμένο αιτούντα και οι οποίοι επιτρέπουν, τουλάχιστον, στον αιτούντα να προσβάλλει την εφαρμογή της εννοίας της ασφαλούς τρίτης χώρας επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται. Ο αιτών έχει επίσης τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ αυτού και της τρίτης χώρας σύμφωνα με το στοιχείο α′.

[...]

5. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις χώρες έναντι των οποίων εφαρμόζεται η αρχή αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.»

13 Το άρθρο 39 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έννοια των ασφαλών ευρωπαϊκών τρίτων χωρών», ορίζει, στις παραγράφους 1 έως 3 και 7, τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας και της ασφάλειας του αιτούντος υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο ΙΙ, δεν διεξάγεται ή δεν διεξάγεται πλήρως όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώνει βάσει των γεγονότων ότι ο αιτών επιδιώκει να εισέλθει ή έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια της παραγράφου 1 μόνον εφόσον:

α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς·

β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία· και

γ) έχει επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής.

3. Ο αιτών έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει την εφαρμογή της έννοιας της ευρωπαϊκής ασφαλούς τρίτης χώρας επειδή οι συνθήκες στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλείς όσον αφορά την ιδιαίτερη περίπτωσή του.

[...]

7. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις χώρες έναντι των οποίων ισχύει η έννοια αυτή σύμφωνα με το παρόν άρθρο.»

14 Το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32, με τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», ορίζει στις παραγράφους του 1 και 3:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:

[...]

ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2,

[...]

iv) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 39·

[...]

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95], τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου [βοηθήματος] ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.»

Το ουγγρικό δίκαιο

Ο νόμος περί του δικαιώματος ασύλου

15 Το άρθρο 2 του νόμου LXXX του 2007 περί του δικαιώματος ασύλου (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, *Magyar Közlöny* 2007/83, στο εξής: νόμος περί του δικαιώματος ασύλου), ορίζει τα εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, νοείται ως:

[...]

i) ασφαλής τρίτη χώρα: η χώρα για την οποία η αρμόδια αρχή για ζητήματα ασύλου έχει τη βεβαιότητα ότι θα επιφυλάξει στον αιτούντα διεθνή προστασία μεταχείριση η οποία θα ανταποκρίνεται στις εξής αρχές:

ia) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του αιτούντος λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή πολιτικών πεποιθήσεων, ούτε αυτός κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη·

ib) τηρείται η αρχή της μη επαναπροωθήσεως σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης·

ic) αναγνωρίζεται και εφαρμόζεται, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, η απαγόρευση της απομακρύνσεως προς χώρα όπου ο αιτών κινδυνεύει να υποστεί μεταχείριση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο XIV, παράγραφος 2, του Θεμελιώδους Νόμου (Alaptörvény) και

id) υφίσταται η δυνατότητα να ζητηθεί η αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα και, σε περίπτωση που αναγνωριστεί στον αιτούντα το καθεστώς αυτό, να του παρασχεθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης·

[...]».

16 Κατά το άρθρο 45, παράγραφος 5, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου:

«Όταν η μνημονευόμενη στις παραγράφους 1 και 2 ανωτέρω αρχή της μη επαναπροωθήσεως δεν εφαρμόζεται, η αρμόδια αρχή για ζητήματα ασύλου, με την απόφασή της η οποία απορρίπτει την αίτηση ασύλου, διατάσσει, αφενός, την ανάκληση της άδειας διαμονής που χορηγείται για ανθρωπιστικούς λόγους σε αλλοδαπό και, αφετέρου, μέτρα επιστροφής και απομακρύνσεώς του —αν ο αλλοδαπός δεν δικαιούται να διαμένει στην επικράτεια της Ουγγαρίας για άλλο λόγο— κατ' εφαρμογήν του νόμου II του 2007 περί εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών (2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról), καθορίζει δε τη διάρκεια της απαγορεύσεως εισόδου και διαμονής.»

17 Το άρθρο 51, παράγραφοι 1, 2 και 4, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου προβλέπει τα εξής:

«(1) Αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των κανονισμών του Δουβλίνου, η αρμόδια αρχή για ζητήματα ασύλου αποφαίνεται επί του παραδεκτού της αιτήσεως και επί του κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για να αποφανθεί επί της αιτήσεως στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας.

(2) Η αίτηση είναι απαράδεκτη αν

[...]

e) υπάρχει τρίτη χώρα η οποία μπορεί να λογίζεται ως ασφαλής τρίτη χώρα, όσον αφορά τον αιτούντα.

[...]

(4) Η αίτηση μπορεί να κριθεί απαράδεκτη βάσει της παραγράφου 2, στοιχείο e, ανωτέρω, μόνον αν ο αιτών

a) διέμεινε σε τρίτη ασφαλή χώρα και είχε εκεί τη δυνατότητα να ζητήσει αποτελεσματική προστασία σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο i·

b) διήλθε μέσω της επικράτειας μιας τέτοιας χώρας και είχε εκεί τη δυνατότητα να ζητήσει αποτελεσματική προστασία σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο i·

c) έχει συγγενικούς δεσμούς με πρόσωπα τα οποία βρίσκονται σε μια τέτοια χώρα και μπορεί να εισέλθει στην επικράτειά της· ή αν

d) μια τρίτη ασφαλής χώρα ζητεί την έκδοση του αιτούντος.»

18 Το άρθρο 53 του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου προβλέπει τα εξής:

«(1) Η αρμόδια αρχή για ζητήματα ασύλου απορρίπτει την αίτηση εκδίδοντας διοικητική πράξη αν διαπιστώσει ότι συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 51, παράγραφος 2.

(2) Οι απορριπτικές αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται λόγω απαραδέκτου της αιτήσεως ή μετά το πέρας ταχείας διαδικασίας υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο. Η άσκηση τη σχετικής προσφυγής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις οι οποίες εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 2, στοιχείο e, και του άρθρου 51, παράγραφος 7, στοιχείο h.

[...]

(5) Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται τέτοιου είδους προσφυγή δεν μπορεί να τροποποιήσει την απόφαση της αρμόδιας αρχής για ζητήματα ασύλου· ακυρώνει τη διοικητική απόφαση η οποία εκδόθηκε κατά παράβαση των εφαρμοστέων διατάξεων —εκτός αν πρόκειται για παράβαση δικονομικών κανόνων η οποία δεν ασκεί επιρροή στην ουσία της υποθέσεως— και, αν το κρίνει αναγκαίο, υποχρεώνει την εν λόγω αρχή να κινήσει νέα διαδικασία. Η απόφαση του δικαστηρίου με την οποία περατώνεται η διαδικασία δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο.»

Το κυβερνητικό διάταγμα της 21ης Ιουλίου 2015

19 Κατά το άρθρο 2 του κυβερνητικού διατάγματος 191/2015 (VII.21.) περί του προσδιορισμού, σε εθνικό επίπεδο, των χωρών προελεύσεως που λογίζονται ασφαλείς και των ασφαλών τρίτων χωρών [191/2015. (VII. 21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról], της 21ης Ιουλίου 2015 (στο εξής: κυβερνητικό διάταγμα της 21ης Ιουλίου 2015):

«Λογίζονται ως ασφαλείς τρίτες χώρες, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο i, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υποψήφια για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κράτη —εκτός της Τουρκίας—, τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και οι πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που δεν εφαρμόζουν τη θανατική ποινή, καθώς και:

1. η Ελβετία,

2. η Βοσνία-Ερζεγοβίνη,

3. το Κοσσυφοπέδιο,

4. ο Καναδάς,

5. η Αυστραλία,

6. η Νέα Ζηλανδία.»

20 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κυβερνητικού διατάγματος της 21ης Ιουλίου 2015 ορίζει τα εξής:

«Αν ο αιτών άσυλο διέμεινε στην επικράτεια μιας από τις τρίτες χώρες οι οποίες λογίζονται ως ασφαλείς βάσει του καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή βάσει του άρθρου 2 του παρόντος κυβερνητικού διατάγματος ή διήλθε μέσω της επικράτειας μιας από τις εν λόγω χώρες μπορεί να αποδείξει, στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου την οποία προβλέπει ο νόμος περί του δικαιώματος ασύλου, ότι, στην περίπτωσή του δεν είχε πρόσβαση σε αποτελεσματική προστασία κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο i, του νόμου περί του δικαιώματος ασύλου».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

21 Ο S. B. Mirza, Πακιστανός υπήκοος, εισήλθε από τη Σερβία παρανόμως στο ουγγρικό έδαφος τον Αύγουστο του 2015. Στις 7 Αυγούστου 2015 υπέβαλε μια πρώτη αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ουγγαρία. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που κινήθηκε κατόπιν της αιτήσεώς του, ο S. B. Mirza εγκατέλειψε τον τόπο υποχρεωτικής διαμονής που του είχαν ορίσει οι ουγγρικές αρχές. Με απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2015, η υπηρεσία αλλοδαπών σταμάτησε την εξέταση της ως άνω αιτήσεως διότι έκρινε ότι αυτή είχε ανακληθεί σιωπηρώς, κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της οδηγίας 2013/32.

22 Στη συνέχεια, ο S. B. Mirza συνελήφθη στην Τσεχική Δημοκρατία στην προσπάθειά του να εισέλθει στην Αυστρία. Οι τσεχικές αρχές ζήτησαν από την Ουγγαρία να αναλάβει εκ νέου τον ενδιαφερόμενο, αίτημα το οποίο έγινε δεκτό συμφώνως προς το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

23 Κατά το αιτούν δικαστήριο, από την ενώπιόν του δικογραφία δεν προκύπτει ότι οι τσεχικές αρχές είχαν ενημερωθεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία οι ουγγρικές αρχές ανέλαβαν εκ νέου τον S. B. Mirza, σχετικά με την ουγγρική νομοθεσία που προβλέπει την προώθηση των αιτούντων διεθνή

προστασία προς τρίτες ασφαλείς χώρες ή με την πρακτική που ακολουθούν συναφώς οι ουγγρικές αρχές, κατά τις οποίες έπρεπε προκαταρκτικώς να εξεταστεί το παραδεκτό της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του S. B. Mirza, εξέταση η οποία μπορούσε να καταλήξει στην προώθηση του ενδιαφερομένου στη Δημοκρατία της Σερβίας χωρίς να εξεταστεί η αίτησή του επί της ουσίας, δεδομένου ότι η Σερβία, ως υποψήφια για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση χώρα, περιλαμβανόταν στον κατάλογο των ασφαλών τρίτων χωρών της ουγγρικής νομοθεσίας.

24 Αφού η Ουγγαρία ανέλαβε εκ νέου τον S. B. Mirza, αυτός υπέβαλε, στις 2 Νοεμβρίου 2015, δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ουγγαρία.

25 Κατόπιν της αιτήσεως αυτής, κινήθηκε νέα διαδικασία για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας ο ενδιαφερόμενος τέθηκε υπό κράτηση.

26 Στον S. B. Mirza δόθηκε η δυνατότητα να αναπτύξει την άποψή του στο πλαίσιο της εν λόγω δεύτερης διαδικασίας στις 2 Νοεμβρίου 2015. Κατά τη διάρκεια της σχετικής ακροάσεως, η υπηρεσία αλλοδαπών επέστησε την προσοχή του ενδιαφερομένου στο γεγονός ότι ήταν πιθανό να απορριφθεί ως απαράδεκτη η αίτηση διεθνούς προστασίας που είχε υποβάλει, εκτός αν αποδείξει ότι, όσον αφορά ειδικά την περίπτωσή του, η Δημοκρατία της Σερβίας δεν πρέπει να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα. Ο ενδιαφερόμενος επισήμανε με την απάντησή του ότι δεν ήταν ασφαλής στη Σερβία.

27 Με απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2015, η υπηρεσία αλλοδαπών απέρριψε την αίτηση του S. B. Mirza ως απαράδεκτη, επειδή, όσον αφορά τον ενδιαφερόμενο, υπήρχε ασφαλής τρίτη χώρα, ήτοι η Σερβία, η οποία χαρακτηριζόταν ως ασφαλής τρίτη χώρα στο άρθρο 2 του κυβερνητικού διατάγματος της 21ης Ιουλίου 2015. Κατά την απόφαση της υπηρεσίας αλλοδαπών, ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να αποδείξει ότι, ειδικά στην περίπτωσή του, η Σερβία δεν είναι ασφαλής τρίτη χώρα, ωστόσο, δεν απέδειξε κάτι τέτοιο. Η υπηρεσία αλλοδαπών διέταξε, με την απόφαση αυτή, τη λήψη μέτρων επιστροφής και απομακρύνσεως του ενδιαφερομένου.

28 Ο S. B. Mirza άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι δεν επιθυμούσε να προωθηθεί στη Σερβία, όπου δεν θα ήταν ασφαλής.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (δικαστήριο διοικητικών και εργατικών διαφορών του Debrecen) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ] την έννοια ότι

α) τα κράτη μέλη μπορούν να ασκούν το δικαίωμα να προωθούν τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα μόνον πριν από τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους ή μπορούν να ασκήσουν το εν λόγω δικαίωμα και μετά τον προσδιορισμό αυτόν;

β) Είναι διαφορετική η απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα στην περίπτωση που το κράτος μέλος διαπιστώνει ότι είναι το υπεύθυνο κράτος όχι την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε για πρώτη φορά η αίτηση ενώπιον των αρμόδιων αρχών του, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και με το κεφάλαιο ΙΙΙ του ίδιου κανονισμού, αλλά όταν υποδέχεται τον αιτούντα, προερχόμενο από άλλο κράτος μέλος, κατόπιν αιτήματος μεταφοράς ή εκ νέου αναλήψεώς του, κατ' εφαρμογήν των κεφαλαίων V και VI του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ;

2) Αν, σύμφωνα με την ερμηνεία του Δικαστηρίου όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, μπορεί να γίνει χρήση της δυνατότητας προωθήσεως του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα και μετά τη μεταφορά η οποία πραγματοποιείται κατ' εφαρμογήν της διαδικασίας του Δουβλίνου ΙΙΙ:

Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να κάνουν χρήση της εν λόγω δυνατότητας και στην περίπτωση κατά την οποία, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπει ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ, δεν έχουν διαβιβαστεί στο κράτος μέλος το οποίο πραγματοποιεί τη μεταφορά λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εθνική νομοθεσία που διέπει τη χρήση της δυνατότητας αυτής ή της πρακτικής που εφαρμόζουν σχετικώς οι εθνικές αρχές;

3) Έχει το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ την έννοια ότι, στην περίπτωση αιτούντος τον οποίο ανέλαβε εκ νέου κράτος μέλος κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18[, παράγραφος 1], στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς του πρέπει να συνεχιστεί από το στάδιο στο οποίο είχε διακοπεί η προηγούμενη εξέταση;»

Επί της επείγουσας διαδικασίας

30 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε να εξεταστεί η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως κατά την επείγουσα διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

31 Το αιτούν δικαστήριο αιτιολόγησε το αίτημα αυτό επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2016, ο S. B. Mirza τελούσε υπό κράτηση στο πλαίσιο της επίμαχης διαδικασίας αιτήσεως διεθνούς προστασίας, μέτρο δυνάμενο να παραταθεί από το καθ' ύλην αρμόδιο εθνικό δικαστήριο.

32 Εξάλλου, στις 6 Ιανουαρίου 2016, το αιτούν δικαστήριο ενημέρωσε το Δικαστήριο, απαντώντας σε ερώτησή του, ότι το μέτρο παρατάθηκε μέχρι την ημερομηνία εκδόσεως της τελικής αποφάσεως επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του S. B. Mirza ή, σε περίπτωση μη εκδόσεως της αποφάσεως αυτής μέχρι την 1η Μαρτίου 2016, έως την τελευταία αυτή ημερομηνία. Επιπροσθέτως, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που το αιτούν δικαστήριο διαβίβασε στο Δικαστήριο, μετά την 1η Μαρτίου 2016, το μέτρο της κρατήσεως μπορεί να παραταθεί εκ νέου για εξήντα ημέρες, χωρίς να μπορεί η κράτηση να υπερβεί συνολικώς τους έξι μήνες.

33 Επιβάλλεται η επισήμανση, πρώτον, ότι η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, ο οποίος εμπίπτει στους τομείς του τίτλου V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ σχετικά με τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Κατά συνέπεια, είναι δυνατή η εξέτασή της με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία.

34 Δεύτερον, όσον αφορά το κριτήριο του επείγοντος, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το άτομο το οποίο αφορά η υπόθεση στην κύρια δίκη βρίσκεται υπό κράτηση και η συνέχιση της κρατήσεώς του εξαρτάται από τη λύση της διαφοράς της κύριας δίκης (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψη 23). Εξάλλου, η κατάσταση του ατόμου το οποίο αφορά η υπόθεση στην κύρια δίκη πρέπει να εκτιμηθεί ως έχει κατά την ημερομηνία εξετάσεως του αιτήματος υπαγωγής στην επείγουσα διαδικασία (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, σκέψη 40).

35 Εν προκειμένω, αφενός, δεν αμφισβητείται ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, ο S. B. Mirza βρισκόταν υπό κράτηση. Αφετέρου, πρέπει να σημειωθεί ότι η συνέχιση της κρατήσεως του ενδιαφερομένου εξαρτάται από την έκβαση της υποθέσεως στην κύρια δίκη, αντικείμενο της οποίας είναι η νομιμότητα της απορρίψεως της αιτήσεως διεθνούς προστασίας του S. B. Mirza. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις διευκρινίσεις που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, το μέτρο της κρατήσεως που επιβλήθηκε στον S. B. Mirza διατάχθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας εξετάσεως της αιτήσεως αυτής.

36 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το τέταρτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, στις 11 Ιανουαρίου 2016, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να δεχθεί το αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου να εξετάσει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

37 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει την έννοια ότι κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας να προωθήσει τον αιτούντα διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα ακόμα και αφού αυτό προηγουμένως αναγνωρίσει ότι είναι υπεύθυνο να εξετάσει, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω κανονισμού και στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία αναλαμβάνει τον ενδιαφερόμενο, αίτηση διεθνούς προστασίας την οποία υποβάλλει αιτών ο οποίος εγκατέλειψε το συγκεκριμένο κράτος πριν εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας όσον αφορά μια πρώτη του αίτηση διεθνούς προστασίας.

38 Πρώτον, πρέπει να σημειωθεί ότι αντικείμενο του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ είναι, κατά το άρθρο 1 αυτού, η θέσπιση των κριτηρίων και των μηχανισμών προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα.

39 Ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ δεν περιλαμβάνει κανόνα ο οποίος να απαγορεύει την προώθηση αιτούντος προς ασφαλείς τρίτες χώρες τόσο πριν όσο και μετά τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους, αλλά θεσπίζει απλώς τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας.

40 Όπως υπογράμμισε η Γερμανική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο δεν επιβάλλει κανένα χρονικό περιορισμό, προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος «διατηρεί το δικαίωμα» να προωθήσει τον αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα. Κατά τη διάταξη αυτή, «κάθε κράτος μέλος» έχει το δικαίωμα αυτό, η άσκηση του οποίου πρέπει να είναι σύμφωνη με τους «κανόνες και τις εγγυήσεις που θεσπίζονται στην οδηγία [2013/32]».

41 Εξάλλου, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, η οδηγία 2013/32 πρέπει να εφαρμόζεται επιπλέον και με την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με τις διαδικαστικές εγγυήσεις που διέπονται από τον κανονισμό αυτό με τους περιορισμούς της εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

42 Επομένως, στο πλαίσιο του κοινού ευρωπαϊκού καθεστώτος ασύλου, του οποίου αναπόσπαστο μέρος αποτελούν ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ και η οδηγία 2013/32, το κριτήριο της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμόζεται από οποιοδήποτε κράτος μέλος, είτε πρόκειται για το κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί ως το υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου ΙΙΙ του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ είτε για οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.

43 Δεύτερον, όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 33 της οδηγίας 2013/32, ως προς το οποίο το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αναφορικά με τη δυνατότητα κράτους μέλους να προωθήσει αιτούντα διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα αφού αυτό προσδιορισθεί ως το υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση αυτή κράτος συμφώνως προς τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ, διαπιστώνεται ότι το ως άνω άρθρο, το οποίο αποσκοπεί στον μετριασμό της υποχρεώσεως του κράτους μέλους που είναι

υπεύθυνο να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας ορίζοντας τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τέτοιου είδους αίτηση λογίζεται ως απαράδεκτη, ουδόλως περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης από το άρθρο 3, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού δυνατότητας προωθήσεως του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα.

44 Από την έκφραση «[π]έραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ]» στο άρθρο 33, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32 δεν είναι δυνατό να συναχθεί άλλο συμπέρασμα.

45 Ειδικότερα, η έκφραση αυτή αφορά περιπτώσεις πέραν εκείνων που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός, όπως είναι η περίπτωση της μεταφοράς αιτούντος διεθνή προστασία προς το υπεύθυνο κράτος μέλος την οποία προβλέπει το άρθρο 26, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, στις οποίες δεν εξετάζονται οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας. Επομένως, η προαναφερθείσα έκφραση της οδηγίας δεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

46 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι κράτος μέλος έχει αναγνωρίσει ότι είναι υπεύθυνο να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας κατ' εφαρμογήν του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν εμποδίζει το κράτος μέλος αυτό να προωθήσει εν συνεχεία τον αιτούντα προς ασφαλείς τρίτες χώρες.

47 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από την υποχρέωση που επιβάλλει το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, κατά την οποία «τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ολοκληρώνεται η εξέταση της αίτησης».

48 Επισημαίνεται συναφώς ότι η διάταξη αυτή διευκρινίζει απλώς και μόνον ορισμένες υποχρεώσεις που βαρύνουν το υπεύθυνο κράτος μέλος, ιδίως την υποχρέωσή του να μεριμνά ώστε η εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας να ολοκληρώνεται, και δεν αφορά τη δυνατότητα προωθήσεως του αιτούντος προς ασφαλή τρίτη χώρα.

49 Κατά συνέπεια, το άρθρο 18 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ δεν περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, ιδίως όσον αφορά κράτος μέλος το οποίο, στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία αυτό αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα, αναγνωρίζει ότι είναι υπεύθυνο να εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας την οποία υπέβαλε αιτών ο οποίος εγκατέλειψε το συγκεκριμένο κράτος μέλος πριν εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας όσον αφορά μια πρώτη του αίτηση διεθνούς προστασίας.

50 Τυχόν διαφορετική ερμηνεία του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ θα εισήγε εξαίρεση από το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, καθόσον θα στερούσε από τα κράτη μέλη τα οποία αναλαμβάνουν εκ νέου αιτούντα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού, τη δυνατότητα να προωθήσουν τον εν λόγω αιτούντα προς ασφαλή τρίτη χώρα. Εντούτοις, το εν λόγω άρθρο 3, παράγραφος 3, ουδόλως προβλέπει τέτοιου είδους εξαίρεση, η οποία, εξάλλου, δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί με βάση κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ.

51 Ειδικότερα, ενδεχόμενη απαγόρευση προς κράτος μέλος να κάνει χρήση της δυνατότητας του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης θα είχε ως συνέπεια αιτών που έχει διαφύγει, χωρίς να αναμείνει την έκδοση οριστικής αποφάσεως επί της αιτήσεώς του, προς κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο υπέβαλε την αίτησή του, σε περίπτωση που το υπεύθυνο κράτος μέλος αναλαμβάνει εκ νέου τον αιτούντα αυτόν, να περιέρχεται σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με αιτούντα που αναμένει την ολοκλήρωση της εξετάσεως της αιτήσεώς του στο υπεύθυνο κράτος μέλος.

52 Τέτοιου είδους ερμηνεία ενδέχεται να ενθαρρύνει τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους απάτριδες οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος να μεταβούν σε άλλα κράτη μέλη, προκαλώντας, με τον τρόπο αυτό, δευτερογενείς μετακινήσεις, στην αποτροπή των οποίων αποβλέπει ακριβώς ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ διά της θεσπίσεως ομοιόμορφων μηχανισμών και κριτηρίων για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.

53 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει την έννοια ότι κάθε κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας να προωθήσει τον αιτούντα διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα και αφού αυτό αναγνωρίσει ότι είναι υπεύθυνο να εξετάσει, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω κανονισμού και στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία αναλαμβάνει το ενδιαφερόμενο, αίτηση διεθνούς προστασίας την οποία υποβάλλει αιτών ο οποίος εγκατέλειψε το κράτος αυτό πριν εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας όσον αφορά μια πρώτη του αίτηση διεθνούς προστασίας.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

54 Με το δεύτερο προδικαστικό του ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην προώθηση αιτούντος διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα όταν το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά του εν λόγω αιτούντος προς το υπεύθυνο κράτος μέλος δεν έχει ενημερωθεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας με την οποία το δεύτερο αναλαμβάνει εκ νέου τον αιτούντα, ούτε σχετικά με τη νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους μέλους η οποία διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ούτε σχετικά με την πρακτική που ακολουθούν συναφώς οι εθνικές ουγγρικές αρχές.

55 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η ουγγρική νομοθεσία προβλέπει τεκμήριο απαραδέκτου των αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υποβάλλουν αιτούντες οι οποίοι εισέρχονται στο ουγγρικό έδαφος από τη Σερβία, η οποία λογίζεται ως ασφαλής τρίτη χώρα βάσει της νομοθεσίας αυτής, όταν αυτοί δεν υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην εν λόγω τρίτη χώρα.

56 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να σημειωθεί, καταρχάς, ότι ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ δεν επιβάλλει στο υπεύθυνο κράτος μέλος, στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία αυτό αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα, να ενημερώνει το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά σχετικά με την εθνική του νομοθεσία η οποία διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ή την πρακτική που ακολουθούν σχετικώς οι αρχές του.

57 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η νομοθεσία και η πρακτική των εθνικών αρχών όσον αφορά την έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας δεν ασκούν επιρροή όσον αφορά τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους και τη μεταφορά του αιτούντος προς το εν λόγω κράτος μέλος.

58 Εν συνεχεία, επισημαίνεται ότι, μολονότι η οδηγία 2013/32, με το άρθρο 38, παράγραφος 5, επιβάλλει στα κράτη μέλη να ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή για τις τρίτες χώρες τις οποίες καλύπτει η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας, ουδόλως επιβάλλει στο υπεύθυνο κράτος μέλος, όταν αυτό αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα, να ενημερώνει το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά σχετικά με τη νομοθεσία του περί ασφαλών τρίτων χωρών ή της πρακτικής που ακολουθούν συναφώς οι αρμόδιες αρχές του.

59 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η μη διαβίβαση από το υπεύθυνο κράτος μέλος προς το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά πληροφοριών σχετικών με τη νομοθεσία του περί ασφαλών τρίτων χωρών ή με την πρακτική των διοικητικών αρχών του στον συγκεκριμένο τομέα δεν θίγει το δικαίωμα του αιτούντος να ασκήσει αποτελεσματική προσφυγή κατά, αφενός, της αποφάσεως μεταφοράς του και, αφετέρου, της αποφάσεως επί της αιτήσεώς του για διεθνή προστασία.

60 Όσον αφορά την απόφαση μεταφοράς, από το άρθρο 27 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προκύπτει ότι ο αιτών έχει δικαίωμα ασκήσεως αποτελεσματικής προσφυγής κατά της αποφάσεως αυτής, με τη μορφή ένδικου βοηθήματος ή αιτήματος επανεξετάσεως, ενώπιον δικαστηρίου, τόσο για τα πραγματικά όσο και για τα νομικά στοιχεία.

61 Δεδομένου ότι το υπεύθυνο κράτος μέλος δεν υποχρεούται, όταν αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα, να ενημερώσει το κράτος που προβαίνει στη μεταφορά σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία του η οποία προβλέπει τεκμήριο απαραδέκτου της αιτήσεως διεθνούς προστασίας αιτούντος ο οποίος εισήλθε στο έδαφός του μέσω ασφαλούς τρίτης χώρας, η οποία ορίζεται ως τέτοια στην εν λόγω νομοθεσία, η μη διαβίβαση των ως άνω πληροφοριών δεν είναι ικανή να θίξει τα δικαιώματα του αιτούντος.

62 Επιπλέον, όσον αφορά την απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, ο αιτών έχει, στο υπεύθυνο κράτος μέλος, δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής, δυνάμει του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32, ενώπιον δικαστηρίου του εν λόγω κράτους μέλους, η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να προσβάλει την απόφαση που βασίστηκε στους εθνικούς κανόνες περί ασφαλών τρίτων χωρών στηριζόμενος, αναλόγως της ατομικής του καταστάσεως, στα άρθρα 38 ή 39 της εν λόγω οδηγίας.

63 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στην προώθηση αιτούντος διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα όταν το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά του εν λόγω αιτούντος προς το υπεύθυνο κράτος μέλος δεν έχει ενημερωθεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας με την οποία το τελευταίο αναλαμβάνει εκ νέου τον αιτούντα, ούτε σχετικά με τη νομοθεσία του τελευταίου κράτους μέλους η οποία διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ούτε σχετικά με την πρακτική που ακολουθούν συναφώς οι αρμόδιες αρχές του.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

64 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ επιβάλλει, σε περίπτωση που κράτος μέλος αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα διεθνή προστασία, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς του να συνεχίζεται από το στάδιο στο οποίο αυτή είχε διακοπεί από τις αρμόδιες αρχές του υπεύθυνου κράτους μέλους.

65 Συναφώς, επισημαίνεται, αφενός, ότι το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού επιτάσσει το υπεύθυνο κράτος μέλος να εξασφαλίζει ότι η εξέταση της αιτήσεως θα «ολοκληρωθεί». Αντιθέτως, δεν επιβάλλει στο εν λόγω κράτος μέλος να συνεχίσει την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας από ορισμένο στάδιο της διαδικασίας.

66 Ειδικότερα, καθόσον το άρθρο 18, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ επιτάσσει ο αιτών διεθνή προστασία να έχει το δικαίωμα να ζητήσει να εκδοθεί οριστική απόφαση επί της αιτήσεώς του, είτε στο πλαίσιο της διαδικασίας που διεκόπη προηγουμένως είτε στο πλαίσιο νέας διαδικασίας, χωρίς η σχετική αίτηση να πρέπει να λογίζεται ως νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, το προαναφερθέν άρθρο αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι η εξέταση της αιτήσεώς του είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις που επιβάλλει η οδηγία 2013/32 όσον αφορά τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται σε πρώτο βαθμό. Αντιθέτως, σκοπός της ίδιας διατάξεως δεν είναι ούτε να καθορίσει τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να συνεχισθεί η διαδικασία στην περίπτωση αυτή ούτε να στερήσει από το υπεύθυνο κράτος μέλος τη δυνατότητα να απορρίψει την αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη.

67 Αφετέρου, το άρθρο 28, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2013/32 προβλέπει ρητώς ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αρχή η οποία είναι υπεύθυνη να εξετάσει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό να συνεχίσει την εξέταση αιτήσεως από το στάδιο στο οποίο αυτή είχε σταματήσει, χωρίς, ωστόσο, να τους επιβάλλει σχετική υποχρέωση.

68 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει, σε περίπτωση που κράτος μέλος αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα διεθνή προστασία, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς του να συνεχιστεί από το στάδιο στο οποίο αυτή είχε διακοπεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

69 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, έχει την έννοια ότι κάθε κράτος μέλος μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας να προωθήσει τον αιτούντα διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα και αφού αυτό αναγνωρίσει ότι είναι υπεύθυνο να εξετάσει, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω κανονισμού και στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία αναλαμβάνει το ενδιαφερόμενο, αίτηση διεθνούς προστασίας την οποία υποβάλλει αιτών ο οποίος εγκατέλειψε το κράτος αυτό πριν εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας όσον αφορά μια πρώτη του αίτηση διεθνούς προστασίας.**

2) **Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 604/2013 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στην προώθηση αιτούντος διεθνή προστασία προς ασφαλή τρίτη χώρα όταν το κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά του εν λόγω αιτούντος προς το υπεύθυνο κράτος μέλος δεν έχει ενημερωθεί, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας με την οποία το τελευταίο αναλαμβάνει εκ νέου τον αιτούντα, ούτε σχετικά με τη νομοθεσία του δεύτερου κράτους μέλους η οποία διέπει την προώθηση των αιτούντων προς ασφαλείς τρίτες χώρες ούτε σχετικά με την πρακτική που ακολουθούν συναφώς οι αρμόδιες αρχές του.**

3) **Το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού 604/2013 δεν επιβάλλει, σε περίπτωση που κράτος μέλος αναλαμβάνει εκ νέου αιτούντα διεθνή προστασία, η διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς του να συνεχισθεί από το στάδιο στο οποίο αυτή είχε διακοπεί.**

(υπογραφές)